סח: שני שעירי פרק שישי יומא

עין משפט נר מצוה

מב א מיי׳ פ״ז מהל׳ מעשה הקרבנות הלכה ד:
מג ב ג ד ה מיי׳ פ״ה מהל׳ פרה הל׳ ד:
מד ו מיי׳ פ״ג מהל׳ שבועות יומ״כ הל׳ ז:
א ז ח מיי׳ שם הל׳ ט:
ב ט י מיי׳ שם הלכה י:
ג כ מיי׳ שם הלכה ח:
ד ל מיי׳ פ״ח מהלכות בית המקדש הל׳ ו:
ה מ מיי׳ פ״י מהלכות מעשה הקרבנות הל׳ ח:

תורה אור השלם

1. וְהוֹצִיא אֶת כָּל הַפָּר אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל מָקוֹם טָהוֹר אֶל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל עֵצִים בָּאֵשׁ עַל שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף:
ויקרא ד יב
2. וְהַשֹּׂרֵף אֹתָם יִכְבַּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחֲרֵי כֵן יָבוֹא אֶל הַמַّחֲנֶה:
ויקרא טז כח
3. לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְיָ אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ:
ישעיהו א יח
4. וּבְעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ:
במדבר כט ז
5. וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר כֻּפַּר בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת יָדָם לְקַדֵּשׁ אֹתָם וְזָר לֹא יֹאכַל כִּי קֹדֶשׁ הֵם:
שמות כט לג

מוסף רש״י

הובא בסוף המסכת

רבינו חננאל

אמר רבא מאן תנא דפליג על ר׳ יוסי הגלילי ר׳ אליעזר בן יעקב היא דתניא על שפך הדשן ישרף שיהא שם דשן שיקדים שם דשן. ר׳ אליעזר בן יעקב אומר שיהא מקומו משופך. ודהי אביי ודילמא במקומו משופך פליגי ולאו דלא כני ר׳ אליעזר בן יעקב על שפך הדשן ממש. מאן דאמר ניתך הבשר והחלב כהיתוך מים אין מטמא בגדים. החריבה נמי כמו היתוך הוא שהרי לא נותר בשר. ואינו מטמא בגדים. ומי שאמר משנעשה אפר החריבה אינה אפר ומטמא בגדים. אמרו לבן גדול הגיע שעיר למדבר כו׳. אמר אביי ש״מ קסבר ר׳ יהודה בית חדודו מדבר הוא. קמ״ל כיון שהגיע למדבר נעשת מצותו.

הדרן עלך שני שעירי

בא לו כהן גדול לקרות אם רצה בבגדי בוץ קורא כו׳. דייקינן מהתנ״ר דקריאה לאו עבודה היא. ומדקרי בבגדי בוץ ש״מ דבגדי בוץ כהונה ניתנו ליהנות בהן. ואע״ג דאסיקנא לשמעתא כי ניתנו ליהנות בהן, דחינן דילמא שני קריאה דצורך עבודה היא. הכי נמי דחינן דלא היו ישנים בבגדי קדש הא מיכל אכלי בהו. דילמא שני אכילה דאית בה כפרה כעבודה היא, דתניא ואכלו אותם אשר כופר בהם, מלמד כיון שהכהנים אוכלין אותם בעלין מתכפרין. איכא דאמרי שינה הוא דלא הא דילוך בהו שרי. דרחינן אפילו הילוך אסיר.

מסורת הש״ס

(א) ר״ל עב. (ב) [כערוך ערך חוך נרס אמר רבא דשויה תרוסה אוכא אוכא כיעיהו]. (ג) [בי ירושלמי מורון]. (ד) טוטה מ״. (ה) [מגילה כד.]. (ו) [נרי׳ סדר המשנה וירושל׳ עומד ומקבל וקורא עומד וקורא ומקבל וכו׳]. (ז) [עי׳ במשנה שמשעות ותר״ש]. (ח) [לקמן עח.]. (ט) [בי ירני היתה נעשית כאחת]. (י) תמיד סה.; (כ) פסחים נט. יומא מ. ל.; (ל) [ירקמ עז]. (מ) [לקמן ע.]. (נ) [מס׳ ל]. (ס) [לקמן ע.].

גליון הש״ס

מתני׳ קורא על פר. עיין ברכיני יומה פ״ה דברכות דף ז ע״ב:

הגהות הב״ח

(א) מתני׳ ר׳ שמעון אומר וכלה סימן אחר כו׳. נ״ב בכ״ר מתני׳ (ב) מתני׳ וסכן גדול עומד ומקבל וקורא. נ״ב פ״א עומד וקורא: (ג) שם ועל המקדש (כפי עלמו) ועל ישראל (כפי עלמו) ועל הכהנים (כפי עלמו) ועל שאר התפלה כל״ל ותיבות ועל ירושלים כפי עלמה ומחק ותיבות כפי עלמן מוקפין וע״כ פ״א ועל הכהנים ועל ישראל ועל שאר התפלה:

הגהות הגר״א

[א] במשנה (ר׳ שמעון) כו׳ עד כשלג ילבינו) תפ״מ: [ב] גמ׳ (דקסבר ר׳ יהודה) תפ״מ: [ג] במשנה ועל המקדש ועל הכהנים ועל ישראל כפי עלמן ועל שאר התפלה. כל״ל:

הגהות מהר״ב רגשבורג

[א] מתני׳ על הכהנים כפ״ע ועל שאר התפלה. נ״ב עי׳ בכנ״ר בקמן דף ע׳ ע״ב מ״ר על תתורה וכו׳ ומר׳ תוי״ט ד״ה על התורה כו׳ ודו״ק:

לעזי רש״י

דיידרי״גרדי״ש. משמר עורפי.

תוס׳ ישנים

יד הוא כדאמרינן בפסחים ברים אלו דברים גבי סכין ומסכת שבלים פרק התרומה (מ״ב) מוכח דהאי לשון של זהורית הוכא אין בו לשון זהורית שהרי קורין במקדש בראש השעיר המשתלח לעל כפרק טרף בקלפי (דף מא.) דקתני פרה ולשון של זהורית שבראש המשתלח כאין מתרגמת הלשכה כגם שעיר ולשון שבין קרניו כאין מזיר הלשכה [מ״ר]. מלבין ויוחנן

מלבים

[מ״ר] ר״ל עב. (ב) [כערוך ערך חוך נרס אמר רבא דשויה תרוסה אוכא אוכא כיעיהו]. (ג) [בי ירושלמי מורון]. (ד) טוטה מ״. (ה) [מגילה כד.]. (ו) [נרי׳ סדר המשנה וירושל׳ עומד ומקבל וקורא עומד וקורא ומקבל וכו׳]. (ז) [עי׳ במשנה שמשעות ותר״ש]. (ח) [לקמן עח.]. (ט) [בי ירני היתה נעשית כאחת]. (י) תמיד סה.; (כ) פסחים נט. יומא מ. ל.; (ל) [ירקמ עז]. (מ) [לקמן ע.]. (נ) [מס׳ ל]. (ס) [לקמן ע.].

(ע) [מס׳ ל]. (פ) [לקמן ע.].

לצפונה של ירושלים. שכל מעשה חטאת בצפון: **אביה הדשן.** לריך שיקדים לשם דשן המזבח שיהא נקרא קודם לכן מקום שפך הדשן מכלל דלמנה קמא לא לריך: **רבי אליעזר בן יעקב הוא.** דאמר לא אמרינן מקום מדרון אלא שיהא מקומו משופך: **ודילמא במקומו משופך הוא דפליגי.** ומודה רבי אליעזר בן יעקב שיקדים שם דשן אלא בדבר נמי מקומו משופך: **דשורף.** המתעסק בלרכי שריפתן בגופן דכתיב אותם בגון המסייע בשעת שריפה והאי תנא אית ליה כרבי שמעון דאין מטמאין בגדים עד שיולא אפר דאותם בהן אחוד: **דשויה חרוכא.** דהוי ניתך הבשר ואפר מיהו לא הוי. לתנא קמא מטמאין עד שיעשו אפר דאותם קרינא ביה לרבי אליעזר ברבי שמעון שייה חרוכא לא מטמא דאם פר מיקרי: **מתני׳ אמרו לו לכהן גדול וכו׳.** שאינו רשאי להתחיל בעבודה אחרת עד שהגיע שעיר למדבר שנאמר (ו) ושלח את השעיר במדבר ואחר כך ואת אלב החטאת יקטיר המזבחה: **דירלאום.** בני אדם עומדים מירושלים לצון בכדי שיראה זה סימנו של זה ומניפין אותם הסמוכין למדבר כסודרין חה הסמוך לו רואה ומניף גם הוא ורואה מבירו הסמוך לירושלים. דירלאות בלע״ז רידיגרד״ש: **עד בית חדודו.** הוא לאם המדבר ומס מתקיים ושלח את השעיר במדבר: **הולכין מיל.** כדאמרן לעיל (סו:) מיקירי ירושלים מלוין אותו עד סוכה הראשונה: **גמ׳ נעשית מצותו.** ומתחיל לקרות הפרשה:

הדרן עלך שני שעירי

בא לקרות. את הפרשה דילפינן ממלוואים דאמרינן בפ״ק (דף ה:) מניין שאף מקרא פרשה מעכב וכו׳: **אם רצה לקרות בבגדי בוץ.** שהוא לבוש עבשיו שעבד בהן עבודת היום: **אינעלים.** לבוש כמין חלוק: בית הכנסת היה סמוך לעזרה בהר הבית: **חזן הכנסת.** שמש: **ראש הכנסת.** על פיו נתחכין לרבי הכנסת מי מפטיר מי פורס על שמע מי עובר לפני התיבה: **ואף בעשור.** שבפרשת אמור אל הכהנים: **ואומר יופר ממה שקריבי וכו׳.** בגמרא (מ) מפרש טעמא: **שבחומש הפקודים.** ספר וידבר שמתחיל במנינן של ישראל ופרשת פינחס באומה ספר ושם המוסקפין אמורין: **קורא על פה.** טעמא מפרש בגמרא (נ): **על הפורים.** ברכה של אחריה אשר נתן לנו וכו׳: **ועל העבודה.** אשר נתן לנו וכו׳: **ועל הפלטה.** מודים אנחנו לך על הטוב לך להודות. על העבודה מברך בשביל העבודה שעבד והודאה שמוכה לעבודה דכתיב זובח תודה יכבדנני (תהלים נ) אחר עבודה תודה והא הודאה: **על מחילת העון.** אמור לעונותיו ביום הכפורים הזה וכו׳ עד מלך מוחל וסולח לעונותיו וכו׳: **על המקדש.** מתפלל על המקדש ואותם ברוך שנאר במקדש: **ועל הכהנים.** מתפלל על הכהנים ואותם ברוך שנאר בזרעו של אהרן וכן על ישראל: **ועל שאר הפלה.** מפרש בגמרא (ס): **גמ׳ נתנו ליהנות.** נתן רשות ליהנות בהן בלא שעת עבודה: **שינה הוא דלא.** שמא יפיח: שעשית מצותו. ופשיטא דאינה מטמא בגדים ואם הוא מטמא בגדים אינו מטמא בגדים מאי בינייהו (ג) איכא בינייהו דשויה חרוכא: **מתני׳ אמרו לכהן גדול הגיע שעיר למדבר.** ומנין היו יודעין שהגיע שעיר למדבר דירכאות היו עושין ומניפין בסודרין ויודעין שהגיע שעיר למדבר אמר ר׳ יהודה והלא סימן גדול היה להם מירושלים ועד בית (ד)חדודו שלשה מילין הולכין מיל וחוזרין מיל ושוהין כדי מיל ויודעין שהגיע שעיר **למדבר** [א] (ה) ר׳ ישמעאל אומר והלא סימן אחר היה להם לשון של זהורית היה קשור על פתחו של היכל וכשהגיע שעיר למדבר היה הלשון מלבין שנאמר (ו) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו: **גמ׳** אמר אביי ש״מ בית חדודו במדבר קיימא והא קמ״ל (ז) דקסבר רבי יהודה כיון שהגיע שעיר למדבר נעשית מצותו:

הדרן עלך שני שעירי

בא לו כהן גדול לקרות (ח)אם רצה לקרות בבגדי בוץ קורא (ט)ואם לאו קורא באצטלית לבן משלו (י)חזן (כ)הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת וראש הכנסת נותנו לסגן והסגן נותנו לכהן גדול וכהן גדול עומד ומקבל (ל) וקורא (מ) (נ)אחרי מות ואך בעשור וגולל ספר תורה ומניחו בחיקו ואומר יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב כאן (ס)ובעשור שבחומש הפקודים (ע)קורא על פה ומברך עליה שמונה ברכות על התורה ועל העבודה ועל ההודאה ועל מחילת העון (פ) ועל המקדש (צ) בפני עצמו (ק) ועל ישראל בפני עצמן ועל ירושלים בפני עצמה (ר) ועל הכהנים בפני עצמן ועל שאר התפלה (ש)הרואה כהן גדול כשהוא קורא אינו רואה פר ושעיר הנשרפין והרואה פר ושעיר הנשרפין אינו רואה ב״ג כשהוא קורא ולא מפני שאינו רשאי אלא שהיתה דרך רחוקה ומלאכת שניהן (ת)שוה כאחת: **גמ׳** מדקתני באצטלית לבן משלו מכלל דקריאה לאו עבודה היא וקתני אם רצה לקרות בבגדי בוץ קורא שמעת מינה בגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן דילמא שאני קריאה דצורך עבודה היא דאיבעיא לן בגדי כהונה ניתנו ליהנות בהן או לא ניתנו ליהנות בהן ת״ש (א)לא היו ישנים בבגדי קודש שינה הוא דלא הא מיכל אכלי דילמא שאני אכילה דצורך עבודה היא (ב) כדתניא (ג)ואכלו אותם אשר כופר בהם (ד)מלמד שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרין שינה הוא דלא הא הלוכי מהלכי בדין הוא דהלוכי נמי לא

וסיפא

לצפונה של ירושלים וחוץ לשלש מחנות (א)ר׳ יוסי אומר אבית הדשן נשרפין אמר רבא מאן תנא דפליג עליה דר׳ יוסי ר׳ אליעזר בן יעקב הוא דתניא (ב)אל שפך הדשן ישרף שיהא לשם דשן רבי אליעזר בן יעקב אומר שיהא מקומו משופך אמר ליה אביי ודילמא במקומו משופך הוא דפליגי ת״ר (ג)והשורף השורף מטמא בגדים (ד)ולא המצית את האור (ה)ולא המסדר את המערכה (ו)ואי זהו השורף זה המסייע בשעת שריפה יכול אף משנעשו אפר מטמאין בגדים ת״ל אותם (ז)אותם מטמאין בגדים ולא משנעשו אפר מטמאין בגדים ר״א ברבי שמעון אומר הפר מטמא ניתך הבשר אינו מטמא בגדים מאי בינייהו (ח) איכא בינייהו דשויה חרוכא: **מתני׳** אמרו לו לכהן גדול הגיע שעיר למדבר (ו)ומנין היו יודעין שהגיע שעיר למדבר דירכאות היו עושין ומניפין בסודרין ויודעין שהגיע שעיר למדבר אמר ר׳ יהודה והלא סימן גדול היה להם מירושלים ועד בית (ח)חדודו שלשה מילין הולכין מיל וחוזרין מיל ושוהין כדי מיל ויודעין שהגיע שעיר **למדבר** [א] (ט) ר׳ ישמעאל אומר והלא סימן אחר היה להם לשון של זהורית היה קשור על פתחו של היכל וכשהגיע שעיר למדבר היה הלשון מלבין שנאמר (ו) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו: **גמ׳** אמר אביי ש״מ בית חדודו במדבר קיימא והא קמ״ל (ז) דקסבר רבי יהודה כיון שהגיע שעיר למדבר נעשית מצותו:

(א) נחמיה שלמיני פ׳ נ׳ אחרת ושיין ש״ר. (ב) ש״ב שיך לדף סז ע״ח. (ג) י״ב מ״ב. (ד) יש לפרש דפרוך. (ה) ר״ל אר׳ אלעזר הקפר. (ו) ר״ל לית. (ז) ר״ל דמתניי. (ח) ר״ל שקן.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com